

Ketupa malajská (*Ketupa ketupu aagardi*)
Malay fish owl (*Ketupa ketupu aagardi*)

Foto/Photo by Petr Hamerník

V roce 2018 překonala roční návštěvnost Zoo Praha již potřeťi za sebou hranici 1,4 milionu. Do zahrady zavítalo 1 427 491 návštěvníků, což je třetí největší počet za posledních deset let. O oblíbě zoologické zahrady ostatně svědčí i skutečnost, že Zoo Praha byla cestovatelským serverem Trip Advisor opět vyhodnocena jako 5. nejlepší na světě. S 1 340 mláďaty 219 druhů savců, ptáků, plazů, obojživelníků a ryb, byl rok 2018 úspěšný i z chovatelského hlediska. Kompletní seznam chovaných druhů, včetně odchovů a změn ve stavech za rok 2018, je uveden v přehledu na stranách 20–37, níže pak stručný výběr nejvýznamnějších chovatelských událostí.

Počátkem července 2018 byla zahájena výstavba areálu australské fauny. Stěžejním druhem v nové expozici, nazvané Darwinův kráter, bude pozoruhodný vačnatec – ďábel medvědovitý (*Sarcophilus harrisi*), jehož populace je v přírodě decimována infekční rakovinou obličejce. Australští odborníci sice izolovali zdravé jedince na malý ostrůvek Maria Island, ale i tam je populace v důsledku omezeného prostoru zranitelná. V rámci tzv. ambasadorského programu jsou ďábli poskytováni do vybraných institucí mimo Austrálii. Jednou z nich bude i Zoo Praha. V novém expozičním komplexu se dále počítá s vombaty, několika druhy klokanů, s ježurami a jeho součástí budou též dvě ptačí voliéry. V roce 2018 skončila výstavba nové expozice pro vzácné papoušky, Rákosova pavilonu. Dokončené interiéry začaly být postupně osazovány expoziční zelení. Výběr rostlinných druhů byl náročný, protože bylo třeba počítat s tím, aby vegetace v jednotlivých expozicích byla schopna odolat destruktivním aktivitám papoušků a zároveň odpovídala fytogeograficky. Osídlování jednotlivých expozic bude postupně, protože ptáci si musí na nové prostředí zvyknout dříve, než bude pavilon v následujícím roce zpřístupněn návštěvníkům.

Další z významných událostí roku byla veterinární konference „Zoo and Wildlife Health Conference“, která probíhala ve dnech 6. – 12. října v Národním domě na Vinohradech a na jejíž organizaci se Zoo Praha významně podílela. Tématem byla péče o zdraví zvířat žijících v zoologických zahradách a ve volné přírodě. Konference se konala pod záštitou berlínského Leibniz IZW a Zoo Praha a společně ji uspořádaly Evropská asociace veterinárních lékařů zvířat zoologických zahrad a volně žijících zvířat (EAZWV) a Americká asociace veterinárních lékařů zvířat chovaných v zoologických zahradách (AAZV). První podobná konference se konala před dvěma lety v Atlantě, nyní se poprvé uskutečnila v Evropě. Zúčastnilo se jí celkem 610 specialistů z 52 zemí. V Zoo Praha byly mimo jiné připravené i dva workshopy s tématy pokročilá anestezie a základy manipulace s ptáky.

Významným chovatelským úspěchem bylo rozmnožení varanovce bornejského (*Lanthanotus borneensis*), kterého jsme dosáhli jako třetí zoo v Evropě. Matka našich pěti mláďat se vylíhla v japonské i Zoo v roce 2004 při prvním zveřejněném a dokumentovaném rozmnožení v lidské péči. Naše mláďata jsou tedy v její linii mezi prvními příslušníky druhé generace vylíhnuté v lidské péči. Stejněho úspěchu se nám podařilo dosáhnout i u obtížně chovatelného a vzácně rozmnožovaného druhu – varanů moluckých (*Varanus melinus*). Po čtrnácti letech provozu došlo k úpravám interiéru a expozic pavilonu Afrika zblízka, kde bylo opětovně zprovozněno hadí terarium „v kamenném závalu“, do něhož se vrátily krajty královské (*Python regius*), novými obyvateli pavilonu se staly agamy západoafrické (*Agama africana*) a hrbatky drsné (*Pyxicephalus adspersus*). Poprvé se veřejnosti představilo také mladé trio vzácných leguánů chutných (*Iguana delicatissima*), získaných v předešlém roce z Durrell Wildlife Preservation Trust na Jersey.

Mezi ptáky patří mezi významné odchovy roku 2018 tři mláďata kormorána černobílého (*Microcarbo melanoleucos*), která jsou nejenom prvními mláďaty tohoto druhu odchovanými v České republice, ale zároveň se jedná o jediný odchov v roce 2018 mimo jeho australskou domovinu. Neméně významný je také odchov dvou poštolek jižních (*Falco naumanni*), které jsme získali v rámci spolupráce

V říjnu 2018 se v Praze konala mezinárodní veterinární konference zaměřená na péči o zvířata v zoologických zahradách a volné přírodě

The veterinary Zoo and Wildlife Health Conference was held in Prague in October 2018 Foto/Photo by Petr Hamerník

na záchranném reintrodukčním projektu tohoto druhu v Bulharsku, kde budou odchovaná mláďata vypouštěna zpět do volné přírody. Poprvé se v České republice podařilo také odchovat koroptve pruhokřídlé (*Arborophila brunneoptectus*). V současné době jsme jedinou evropskou zoo, která tento druh chová a nyní již i odchovává. Dalším vzácným, v roce 2018 poprvé rozmnoženým, ptačím druhem v pražské zoo je jihoamerický ibis šedokřídlý (*Theristicus melanopis*). Mezi další velmi významné odchovy roku 2018 patří jedno přirozeně odchované mládě kakadu palmového (*Probosciger aterrimus*) a dvě mláďata dvojzoborožců nosorožčích (*Buceros rhinoceros silvestris*). U kakadů palmových se odchovy v zoologických zahradách stále nedaří; v roce 2018 se podařilo na celém světě odchovat pouhých tři mláďata, přičemž naše mládě je jediné přirozeně odchované v Evropě. Neméně významným odchovem jsou tři mláďata supa mrchožravého (*Neophron p. percnopterus*) – ohroženého druhu, pro nějž Zoo Praha vede Evropskou plemennou knihu (ESB) i Evropský záchovný program (EEP). Dvě mláďata vylíhla v roce 2018 byla v rámci reintrodukčního programu vypuštěna v Bulharsku. Historickým úspěchem je odchov rybožravé asijské sovy ketupy malajské (*Ketupa ketupu aagardi*), a to již ve druhé generaci, což se minimálně v rámci evropských chovů podařilo poprvé. Nejen v rámci kampaně EAZA „Silent Forest“ je chovatelskou raritou odchov mláděte krasky jávské (*Cissa thalassina*), které bylo odchováno za pomoci maňáska imitujícího dospělého ptáka, abychom předešli nežádoucímu imprintingu. Ptačí kolekci obohatilo v roce 2018 šestnáct nových druhů. Nejvzácnějším přírůstkem jsou v přírodě ohrožení a zřídka chovaní kaguové chocholáti (*Rhynochetos jubatus*) z Nové Kaledonie. Nově jsme získali i dva páry ibisů madagaskarských (*Lophotibis cristata*), kteří rovněž patří k vzácně chovaným druhům. Další novinkou se stal například papoušek žlutoramenný (*Psephotus chrysopterygius*), vzácně chovaný bažant bronzocasý (*Polyplectron chalcureum*), satyr Cabotův (*Tragopan caboti*), pro které nově vedeme plemennou knihu, či kriticky ohrožený polák černohlavý (*Aythya baeri*).

Pohled na dokončené interiéry Rákosova pavilonu
A view of the finished interior sections of the Rákos pavilion

Foto/Photo by Petr Hamerník

V polovině roku 2018 započala výstavba nového expozičního celku australské fauny
In mid-2018, the construction of a new Australian fauna exhibition unit was launched

Foto/Photo by Petr Hamerník

Aratingové andštití (*Psittacara frontatus*) pocházejí z chladných oblastí Jižní Ameriky

Cordilleran parakeets (*Psittacara frontatus*) have come from cold areas of South America mountain

Foto/Photo by Petr Hamerník

Pár krasek jávských (*Cissa thalassina*) s mládětem
Javan green magpie parents pair (*Cissa thalassina*) with young

Foto/Photo by Miroslav Bobek

Klokan Hagenův (*Dorcopsis hageni*)
White-striped dorcopsis (*Dorcopsis hageni*)

Foto/Photo by Petr Hamerník

U vačnatců patří mezi významné přírůstky mimo jiné tři klokani horští (*Macropus r. robustus*) a další dvě mláďata klokana Hagenova (*Dorcopsis hageni*), dokládající intenzivní snahu o rozšíření chovu tohoto vzácného druhu a jeho zavedení do evropských zoo. Na konci roku byla kromě dvou odchovaných mláďat další dvě přítomná ve vacích. Poprvé se v Zoo Praha rozmnožily bělozubky nejmenší (*Suncus etruscus*), kterým se narodilo celkem 34 mláďat. Mezi významné přírůstky patří také mládě madagaskarského křečka velkého (*Hypogeomys antimena*). Čtyři mláďata jsme měli u komby ušaté (*Galago senegalensis*). V září byla plemenná kniha komb, kterou Zoo Praha vede, povýšena na úroveň Evropského záchovného programu. Úspěchem byl odchov mláděte pandy červené (*Ailurus fulgens*), teprve druhé v historii zoo. Dalším významným přírůstkem bylo narození a úspěšný odchov dalšího mláděte u hrabáčů (*Orycteropus afer*). Úspěšně bylo připouštění gepardů (*Acinonyx jubatus*), jehož výsledkem bych odchov čtyři kotat. Díky samostatnému chovnému zařízení pro gepardy jsme tak poprvé v historii dokázali do reprodukce zapojit dvě gepardí samice zároveň. Významnou událostí byl první úspěšný odchov tří mláďat variho bělopásého (*Varecia variegata subcincta*). Téměř přesně po třech letech se narodilo další mládě u gibbonů stříbrných (*Hylobates moloch*). Dvě mláďata se narodila ve skupině přimorožců beisa (*Oryx gazela beisa*), pro které Zoo Praha vede plemennou knihu. V letošním roce jsme také započali s chovem zcela nového taxonu, který dosud v Zoo Praha nebyl chován, a to zebry bezhrůvé (*Equus quagga borensis*), nejhroženější z poddruhů stepních zebber.

K prioritám Zoo Praha patří nejen odchovy a budování nových expozic, ale také aktivní účast na záchraně ohrožených druhů světové fauny v jejich přirozeném prostředí. V roce 2018 úspěšně proběhl v pořadí již osmý transport koní Převalského (*Equus przewalskii*) v rámci projektu Návrat divokých koní

Po dvou letech navštívila naši zoo světoznámá primatoložka Jane Goodalová
Prominent primatologist Jane Goodal visited our Zoo after two years again

Foto/Photo by Khalil Baalbaki

z České republiky do chráněné oblasti Velká Gobi B na jihozápadě Mongolska. Podrobnosti přinášíme v článku na str. 63–69. Pokračovaly i další stěžejní projekty – vzdělávací projekt Toulavý autobus v Kamerunu, zaměřený primárně na ochranu goril a jejich prostředí, dále výzkumný a vzdělávací projekt na ochranu gaviálů indických na řece Čambal v Indii či reintrodukční projekt supy mrchožravé v Bulharsku. Mezi další aktivity lze zmínit mimo jiné pokračování na projektu ochrany volavky císařské (*Ardea insignis*) v Bhútánu, příprava projektu výstavby záchraného a rehabilitačního centra pro luskouny v Laosu či pokračující podporu *in-situ* projektu na ochranu sojkovce modrotěmenného (*Garrulax courtoisi*) v Číně a záchraného chovného centra pro ohrožené druhy ptáků na Jávě.

Ochraně místních druhů se dlouhodobě věnujeme i přímo v areálu zoo, a to sysla obecného, užovky podplamaté a ještěrky zelené. Koncem roku také započal projekt zaměřený na management vybraných ploch pro ochranu ohrožených druhů entomofauny.

Zoo Praha se věnuje také ochraně vzácných druhů živočichů volně žijících v areálu zahrady, včetně sysla obecného (*Spermophilus citellus*)

Prague Zoo pays attention to conserving rare wild animals living freely within the garden, such as the European souslik (*Spermophilus citellus*)

Foto/Photo by Miroslav Bobek

Summary

In 2018, the annual number of visitors to Prague Zoo exceeded the border of 1.4 million for the third time in succession. The Zoo welcomed 1 427 491 visitors, which is the third highest number in the past ten years. The popularity of Prague zoological garden is reflected in the fact that, according to the travel website Trip Advisor, it ranked the fifth best zoo in the world. From the breeding point of view, the year 2018 in Prague Zoo was also successful and brought 1340 offspring of 219 species of mammals, birds, reptiles, amphibians and fish. You can find a complete list of species kept by the Zoo, as well as animals reared and changes in the numbers of animals in the course of 2018, in a survey on pages 20 to 37. Below is a brief selection of our most significant breeding events.

The construction of a new area for Australian fauna was launched in early July 2018. The key species in the new exhibition, called Darwin's Crater, will be a unique marsupial – the Tasmanian devil (*Sarcophilus harrisi*), whose population in the wild is decimated by an infectious facial tumour disease. Australian experts have isolated healthy animals at the small Maria Island, but, due to the limited space, their population is vulnerable. Within the Ambassador Programme, Tasmanian devils shall be placed in selected institutions away from Australia, including Prague Zoo. The area will also display wombats, several species of kangaroos, echidnas and there will also be two aviaries. The construction of a new exhibition of rare parrots, the Rákos pavilion, was finished in 2018. The completed interior sections were furnished with greenery. It was a challenging job as the plants would have to withstand destructive activities of parrots and also have to match the vegetation of a given geographical region. Exhibitions will be populated in steps, as the birds first have to get used to their new environment before the pavilion opens to visitors in the following year.

Another event worth mentioning was the veterinary "Zoo and Wildlife Health Conference", held in Prague from October 6 to 12 and Prague Zoo participated to a great extent in its organisation. Its subject was looking after the health of animals in zoological gardens as well as in the wild. The event was held under the auspices of Leibniz IZW, Berlin, and Prague Zoo, and it was held jointly by the European Association of Zoo and Wildlife Veterinarians (EAZWV) and the American Association of Zoo Veterinarians (AAZV). The first such conference was held in Atlanta two years ago and now, for the first time, in Europe. There were 610 specialists from 52 countries participating. Among other things, Prague Zoo prepared two workshops on advanced anaesthesia and the ABC of handling birds.

We were the third zoo in Europe to successfully breed the earless monitor lizard (*Lanthanotus borneensis*). The mother of our five offspring came from iZoo, Japan where it hatched in 2004 in what was the first documented and published reproduction of the species in human care. Our Zoo's offspring in her line are among the first members of the second generation hatched in human care. We achieved something similar with a difficult-to-breed and rarely reproduced species – the quince monitor (*Varanus melinus*). After fourteen years of operation, the interior and exhibits of the pavilion "Africa up close" were remodelled, the snake vivarium under "caved-in rock" was put back into use and ball pythons (*Python regius*) were able to return. Newcomers to the pavilion were African agamas (*Agama africana*) and new arrivals included African bullfrogs (*Pyxicephalus adspersus*). A trio of young lesser Antillean iguanas (*Iguana delicatissima*) that the Zoo received the year before from the Durrell Wildlife Preservation Trust, Jersey, were shown to visitors for the first time.

The most significant first rearing in 2018 was that of three offspring of the little pied cormorant (*Microcarbo melanoleucos*), which were not only the first fledglings of the species raised in the Czech Republic but also the only rearing in 2018 outside the species' Australian homeland. Rearing two offspring of lesser kestrel (*Falco naumanni*) was also noteworthy. Prague Zoo got the kestrels within co-

Ibis madagaskarský (*Lophotibis cristata*) patří k vzácně chovaným druhům
The Madagascar crested ibis (*Lophotibis cristata*) is rarely bred species

Foto/Photo by Petr Hamerník

operation on the species conservation reintroduction project in Bulgaria, where adult birds will be released again in the wild. Also for the first time in the Czech Republic, bar-backed partridges (*Arborophila brunneopectus*) were reared successfully. At the moment we are the only European zoo to breed and now also rear the species. Another rare bird species to be reproduced for the first time in Prague Zoo in 2018, was the South American black-faced ibis (*Theristicus melanopis*). Other significant cases of rearing in 2018 included one naturally raised offspring of the palm cockatoo (*Probosciger aterrimus*) and two offspring of the rhinoceros hornbill (*Buceros rhinoceros silvestris*). Attempts at breeding the palm cockatoo in zoological gardens keep failing; in 2018 it was only possible to rear three fledglings in the whole world. Our young bird is the only one in Europe raised naturally. Of no less significance was the rearing of three offspring of the Egyptian vulture (*Neophron p. percnopterus*) – an endangered species for which Prague Zoo keeps the European studbook (ESB) and is also coordinating the European Endangered Species Programme (EEP). Two birds that hatched in 2018 were released in Bulgaria within a reintroduction programme. A historical achievement was the rearing of the Malayan fish owl (*Ketupa ketupu aagardi*), already in the second generation, which happened for the first time, at least within Europe breeding programmes. Not only within the EAZA "Silent Forest" campaign, rearing an offspring of the Javan green magpie (*Cissa thalassina*) is a rare achievement. A puppet imitating an adult bird was used to help avoid unwelcome imprinting. Sixteen new species enriched the bird collection in 2018. The rarest addition was the kagu (*Rhynochetos jubatus*) from New Caledonia, which is an endangered bird species in the wild, rarely kept in zoos. We also obtained two pairs of the Madagascar crested ibis (*Lophotibis cristata*), also a rarely bred species. Another newcomer was a golden-shouldered parrot

Kagu chocholatý (*Rhynchoaetos jubatus*)
Kagu (*Rhynchoaetos jubatus*)

Foto/Photo by Miroslav Bobek

Obtížně chovatelný a vzácně rozmnožovaný druh – varan molucký (*Varanus melinus*)
A difficult-to-breed and rarely reproduced species – the quince monitor (*Varanus melinus*) Foto/Photo by Petr Hamerník

(*Psephotus chrysopterygius*), as well as a rarely bred bronze-tailed peacock (*Polyplectron chalcurum*), Cabot's tragopans (*Tragopan caboti*), species for which we now keep a studbook, and also critically endangered Baer's pochard (*Aythya baeri*).

Among our marsupials, new notable offspring included that of three common wallaroos (*Macropus robustus robustus*), and two more cubs of the white-striped dorcopsis (*Dorcopsis hageni*) are a proof of our efforts to intensify breeding of the rare species and to spread it around other European zoos. By the end of 2018, two offspring had already been reared and two others were still in pouches. For the first time, Prague Zoo recorded the reproduction of the Etruscan shrew (*Suncus etruscus*), the pair had altogether 34 offspring. Special arrivals included an offspring of the Malagasy giant rat (*Hypogeomys antimena*). There were four offspring of the Senegal bushbaby (*Galago senegalensis*). The studbook of this species, kept by our Zoo, was elevated to the European Endangered Species Programme in September. Another significant newcomer was that of the red panda (*Ailurus fulgens*), historically the second offspring to be born and reared in the zoo. Another outstanding addition was the birth and successful rearing of already the third baby from our aardvarks (*Orycteropus afer*). Mating of cheetahs (*Acinonyx jubatus*) turned out well and four kittens were reared. Thanks to an independent breeding facility for cheetahs, we managed to get two cheetah females involved in mating at the same time, for the first time in history. Another significant event was the first successful rearing of three offspring of the black-and-white ruffed lemur (*Varecia variegata subcincta*). After almost precisely three years we welcomed a new offspring in the group of silvery gibbons (*Hylobates moloch*). Two offspring were born in the group of East African oryx (*Oryx gazela beisa*), whose studbook is also kept by Prague Zoo. That year we also started breeding a completely new taxon, never before kept by Prague Zoo – the maneless zebra (*Equus quagga borensis*), the most endangered subspecies of plains zebras.

Mládě hrabáče (*Orycteropus afer*)
A young aardvark (*Orycteropus afer*)

Foto/Photo by Petr Hamerník

Supi mrchožraví, odchováni v Zoo Praha na umělém hnízdě u Madžarova ve Východních Rodopech v Bulharsku
Egyptian vultures bred in Prague Zoo are on the artificial nest near Madzarovo in East Rhodopes, Bulgaria

Foto/Photo by Miroslav Bobek

Priorities of Prague Zoo not only include rearing animals and building exhibits, but also actively participating in the protection of endangered species of the worldwide fauna in their natural environments. The year 2018 saw the already eighth transport of Przewalski's horses (*Equus przewalskii*) in succession within the Return of the Wild Horse programme from the Czech Republic to the protected area of the Great Gobi B in south-west Mongolia. You can read more about this in an article on pages 63-70. Other key projects continued – the educational project of the Wandering Bus in Cameroon, focusing primarily on the conservation of gorillas and their natural environment, the research and educational project to protect gharials on the Chambal River, India, or the project aimed at the reintroduction of the Egyptian vulture in Bulgaria. Other activities worth mentioning are the ongoing project to protect the white-bellied heron (*Ardea insignis*) in Bhutan, preparations of a project aimed at building a rescue and rehabilitation centre for pangolins in Laos as well as the ongoing support to the *in-situ* project for the conservation of the blue-crowned laughingthrush (*Garrulax courtoisi*) in China and a rescue breeding centre for endangered bird species in Java.

For a long time, Prague Zoo has also been paying attention to conserving rare wild animals living freely within the zoo, such as the European souslik (*Spermophilus citellus*), the dice snake (*Natrix tessellata*) and the green lizard (*Lacerta viridis*). By the end of the year, management of selected areas started to focus on endangered species of entomofauna.